1685. a. tulemäärustiku päästis tema eelkäijate saatusest — paberile jäämisest — ainult asjaolu, et järgneval aastal sai Liivimaa kuberneriks J. J. Hastfer, kel jätkus energiat mitte ainult Tartu rammunud linnahalduse tervendamiseks, vaid ka hädatarvilike üldkasulike uuenduste läbiviimiseks [101].

Tartu kodanikkond võttis uue tulemäärustiku vastu varjamata vaenulikkusega ning tema survel tegi raad selles muudatusi, mis ei tulnud asjale sugugi kasuks. Erilist pahameelt oli äratanud kodanikkonnas põlemeistrite ja pritsi juurde määratud lukkseppade vabastamine riigile makstavast kontributsioonist ($333^1/_3$ riigitaalrit aastas), sest nende osa tuli tasuda proportsionaalselt muil kodanikel. Gildide pealekäimisel otsustas raad juba 1687 arvata lukksepad ja põlemeistrid jällegi kontributsiooni alla. Põlemeistri amet tunnistati kodanlikuks „onus ambulatorium'iks", mida kõik kodanikud olid kohustatud vaheldumisi täitma [102]. Senised põlemeistrid palusid end ametist lahti ja asemele määrati nende ettepanekul uued kaheks aastaks, nagu see oli tavaline kodanlike sunduslike ametite juures [103]. Põlemeistrite määramisel peeti edaspidi silmas, et 4 neist kuuluksid Suurde ja 4 Väikesse Gildi [104]. Tavaliselt püsisid need ametis ainult määratud aja. Erandina võiks mainida kaupmeest Christian Kettler Hansen'it, kes tegutses põlemeistrina tervelt 11 aastat (1688—1699) [105]. Loomulikult ei võinud sundkorras määratud põlemeistril eeldada samasugust huvi asja vastu kui nende eelkäijal, ega suutnud need omandada lühikesel ametisoleku ajal ka tarvilikke kogemusi arvuka ja kirju kustutajate hulga juhtimiseks tulikahjudel. Mõnevõrra parem oli selles suhtes lugu põlemäärustikus § 15 ettenähtud tuletõrje kõrgemate juhtidega — põlehärradega. Ehk küll põlehärrus, nagu muudki raeametid, kuulus mõne (reeglipäraselt kahe) aasta järele ümberjaotamisele, püsisid tavaliselt samad isikud pikemat aega sellel kohal. Enne 1685. a. põlemäärustiku kehtimahakku ei olnud tuletõrjendus kuulunud ühegi raehärra erikompetentsi. Raeametite ümberjagamisel määrati a. 1686 Johann Olrau (päritolult näht. eestlane või lätlane) põlehärraks ning Joh. Walander alampõlehärraks, kuid selle kõrval oli mõlemal veel mitu teist ametit [106]. Olrau ja Walan-

---

[101] Bienemann, op. cit.
[102] Raeprot. 1686, lk. 606; 1687 lk. 718, 724.
[103] Raeprot. 1688, lk. 301, 315, 316.
[104] Raeprot. 1693, lk. 694.
[105] Raeprot. 1688, lk. 316; 1699 lk. 306.
[106] Raeprot. 1686, lk. 302.

Tartu V, lk. 260